

Les noves mesures de Zapatero

- És coherent i necessari reduir ajudes en el sector immobiliari i augmentar-ne en el de l'automòbil

JOSEP OLIVER, Catedràtic d'Economia Aplicada (UAB)

EL PERIÓDICO DE CATALUNYA, 14.05.09

Els objectius de les mesures que va avançar el president José Luis Rodríguez Zapatero en el debat sobre l'estat de la nació es dirigeixen, lògicament, a mantenir el nivell d'ocupació, o a contenir l'avanç de l'atur, alhora que s'auxilia dos sectors (la construcció i l'automòbil), que estan passant per hores més baixes. El cost fiscal d'aquests paquets encara s'ha de concretar, però el molt elevat dèficit públic previst ja per a aquest any (per sobre del 8% del PIB, segons la Comissió Europea) i les expectatives del 2010, també amb unes finances públiques molt problemàtiques, suggereixen que serà moderat. I que, malgrat els desitjos del Govern, el marge de maniobra disponible s'està esgotant molt ràpidament, almenys el d'aquest exercici.

LA MESURA més notable ha estat l'anunci de la supressió de la desgravació fiscal per la compra d'una vivenda per a les rendes que estan per sobre dels 24.000 euros a partir del 2011. I no tant pels efectes immediats que pugui provocar, sinó per les conseqüències més dilatades en el temps que pot tenir. La supressió d'aquesta desgravació generalitzada, i l'ús d'aquests recursos per incentivar el mercat de lloguer de vivenda, havia estat una petició que l'OCDE ja havia fet al Govern espanyol ni més ni menys que el 2003. Però, com que érem en fase d'expansió econòmica, no hi va haver el consens social necessari per

retirar un estímul, que va definir el 1985 Miguel Boyer per relançar una economia pràcticament estancada (i que llavors es va estendre a la compra de qualsevol vivenda).

Ara sembla que es fa de la necessitat, virtut. La virtut és, lògicament, incentivar la compra de vivenda per als que ja estaven decidits a fer-ho i esperaven més reducció de preus. La necessitat, em sembla, no és sinó situar el dèficit públic per sota del 3% a partir del 2011, d'acord amb els compromisos adquirits amb la Comissió Europea.

Per la seva part, la proposta de fomentar la compra d'automòbils apareix també com a necessària per recuperar la despesa en un bé de gran pes en la composició final del consum. Els problemes que viu el gruix dels fabricants d'automòbils radicats a Espanya també justifiquen l'adopció d'una mesura d'aquest tipus, com ja ha passat a Alemanya i a altres països europeus. Reforça, a més a més, el manteniment de l'ocupació dels concessionaris, un sector comercial que havia experimentat un inusitat auge en la fase d'expansió.

Però no deixa de ser paradoxal que la nostra Administració central, que va estar finançant aquest procés els anys del boom amb el programa Prever, sigui ara tan gasiva en el disseny d'aquesta política. Els 500 euros promesos per Zapatero sonen a ben poc, encara que la mesura és del tot necessària.

La reducció de la imposició directa a autònoms i pimes que mantinguin el nivell d'ocupació sembla ben enfocada, encara que la seva instrumentació hauria de ser objecte d'alguns importants retocs que

tinguin en compte la capitalització d'aquestes empreses, tan necessàries per al futur productiu del país.

Hi ha també una mesura que s'allunya de la necessitat de recuperar el pols econòmic: la previsió de dotar cada escolar, a partir de cinquè de primària, amb un ordinador personal i, si fos necessari, amb connexió familiar a internet. Honestament, crec que es fa un flac favor al debat sobre les raons del fracàs escolar a Espanya si ens pensem que amb ordinadors personals estem avançant seriosament en la solució d'aquest problema. La millora de la comprensió lectora, l'avanç en matemàtiques o en capacitat d'expressió tenen poc a veure, al capdavant, amb els instruments que s'utilitzin, tant si són paper i llapis com si és un ordinador.

La mesura sembla que va destinada als nens pertanyents a famílies amb menys capacitat cultural, més allunyades de les noves tecnologies. Però no tinc clar, en absolut, si evitar la bretxa digital implica primer de tot posar l'ordinador i la connexió a internet, o bé lluitar contra les raons del fracàs escolar.

DE TOTA manera, i amb totes les cauteles, benvingudes siguin totes aquestes mesures. Sens dubte ajudaran a contenir el deteriorament en què han caigut certes activitats i, des d'aquest punt de vista, coadjuvaran a frenar aquesta caiguda actual de l'activitat. Però hem de ser conscients que en cap dels mercats als quals es dirigeixen (automòbil, vivenda o ocupació) recuperarem, els pròxims anys, els valors assolits en el període alcista anterior. S'ha de recordar ara que el mercat d'auto- mòbils havia experimentat augments excepcionalment intensos des de finals de la dècada passada. Els nivells de matriculació

que es van assolir llavors no tornaran en uns quants anys. Igual passa en el mercat immobiliari. Atès el volum de deute acumulat per les famílies, trigarem un llarg període de temps a contemplar una recuperació franca. I, en l'àmbit de l'ocupació, la pèrdua de més d'un milió de llocs de treball, vinculats directament o indirectament a la construcció, també és inevitable.

Benvingudes siguin aquestes propostes, en la mesura en què contribueixen a dulcificar el dur procés en què està immersa la nostra economia. Però no ens confonguem. L'ajust és, a més d'inevitable, necessari.